

Doložka vybraných vplyvov

1. Základné údaje	
Názov materiálu	
Informatívny materiál pre vytvorenie „Rizikového fondu“- cestovná mapa	
Predkladateľ (a spolupredkladateľ)	
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	
Charakter predkladaného materiálu	☒ Materiál nelegislatívnej povahy
	☐ Materiál legislatívnej povahy
	☐ Transpozícia práva EÚ
<i>V prípade transpozície uveďte zoznam transponovaných predpisov:</i>	
Termín začiatku a ukončenia PPK	marec-apríl 2023
Predpokladaný termín predloženia na pripomienkové konanie	apríl 2023
Predpokladaný termín začiatku a ukončenia ZP**	
Predpokladaný termín predloženia na rokovanie vlády SR*	30.9.2023

2. Definovanie problému
<p><i>Uveďte základné problémy, ktoré sú dôvodom vypracovania predkladaného materiálu (dôvody majú presne poukázať na problém, ktorý existuje a je nutné ho predloženým materiálom riešiť).</i></p> <p>Potreba riadenia rizík v poľnohospodárstve vychádza zo samotnej podstaty podnikania v poľnohospodárstve, pretože umožňuje udržať ekonomickú stabilitu poľnohospodárskych podnikateľských subjektov a životnú úroveň vidieckeho obyvateľstva v prípade vzniku nepriaznivých udalostí v poľnohospodárstve. Aktuálny systém štátnej pomoci na Slovensku z hľadiska eliminácie rizík je implementovaný cez štátnu pomoc na platby poistného v poľnohospodárskej prvovýrobe; dotáciu na odstraňovanie a likvidáciu mŕtvych hospodárskych zvierat (kadávery); pomoc na náklady na prevenciu, kontrolu a eradikáciu chorôb zvierat a s tým súvisiaca pomoc na náhradu škôd spôsobených chorobami zvierat; náhradu škôd spôsobených nepriaznivou poveternostnou udalosťou, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe. „Schéma štátnej pomoci na náhradu škôd spôsobených nepriaznivou poveternostnou udalosťou, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe“ rieši problematiku škôd veľkého rozsahu, ale aktuálne bez vzájomných zdrojov a solidárnych prístupov. Preto navrhujeme zriadenie Rizikového fondu (RF) a úpravu schém, pri ktorých hlavným alebo vedľajším vykonávateľom bude RF.</p>
3. Ciele a výsledný stav
<p><i>Uveďte hlavné ciele predkladaného materiálu (aký výsledný stav má byť prijatím materiálu dosiahnutý, pričom dosiahnutý stav musí byť odlišný od stavu popísaného v bode 2. Definovanie problému).</i></p> <p>Rizikový fond (RF) bude trvalým systémom na manažment rizík veľkého rozsahu v poľnohospodárskej prvovýrobe, pomocou ktorého by boli odškodňovaní jednotliví podnikatelia so zreteľom na vytvorenie podmienok pre trvalo udržateľné poľnohospodárstvo. Koncept Rizikového fondu navrhujeme podľa vzoru fondu na podporu športu t.j. ako verejnoprávnu inštitúciu zriadenú na základe samostatného zákona. Účinnosť zákona o RF sa predpokladá v roku 2024. Zámer vytvorenia samostatného RF ako inštitúcie postavenej na solidárnosti (pomoc postihnutým subjektom), zainteresovanosti (príspevky prispievateľov do fondu) a trvalej udržateľnosti (na základe ročného príspevku z kapitoly MPRV SR a kumulácie zdrojov) vyžaduje legislatívnu zmenu v schéme štátnej pomoci na náhradu škôd spôsobených nepriaznivou poveternostnou udalosťou, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe (RF by mal byť hlavným vykonávateľom tejto schémy) ako aj v schéme štátnej pomoci na nápravu škôd spôsobených chorobami zvierat a na úhradu niektorých nákladov na eradikáciu chorôb zvierat formou dotácie (kde by mal byť RF vedľajším vykonávateľom).</p>
4. Dotknuté subjekty
<p><i>Uveďte subjekty, ktorých sa zmeny predkladaného materiálu dotknú priamo aj nepriamo:</i></p> <p>AKS (Agrárna komora Slovenska), ASYF (Združenie mladých farmárov na Slovensku), VP (Vidiecka platforma), Ekotrend Slovakia - Zväz ekologického poľnohospodárstva, SPPK (Slovenská poľnohospodárska</p>

a potravinárska komora), PPA (Pôdohospodárska platobná agentúra), MPRV SR (Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR), podnikateľské subjekty v sektore poľnohospodárstva.

5. Alternatívne riešenia

Aké alternatívne riešenia vedúce k stanovenému cieľu boli identifikované a posudzované pre riešenie definovaného problému?

Nulový variant - uveďte dôsledky, ku ktorým by došlo v prípade nevykonania úprav v predkladanom materiáli a alternatívne riešenia/spôsoby dosiahnutia cieľov uvedených v bode 3.

V prípade, ak by sa RF nevytvoril, tak v ďalších obdobiach by zrejme pokračovala v prípade potreby aplikácia dotknutých schém s doterajšími rizikami a síce, že uvedené schémy riešia problematiku škôd veľkého rozsahu, ale aktuálne bez vzájomných zdrojov a solidárnych prístupov. Vzhľadom na stupňujúce sa prípady škôd veľkého rozsahu spôsobené klimatickými javmi by absencia solidárneho fondu s možnosťou kumulácie prostriedkov priniesla v budúcom období významné disproporcie vo vývoji dotknutých podnikov. V súčasnosti nie sú vytvárané dostatočné zdroje na odstraňovanie ekonomických dopadov týchto rizík veľkého rozsahu.

6. Vykonávacie predpisy

Predpokladá sa prijatie/zmena vykonávacích predpisov?

☒ Áno

☐ Nie

Ak áno, uveďte ktoré oblasti budú nimi upravené, resp. ktorých vykonávacích predpisov sa zmena dotkne:

Predpokladom pre zriadenie RF je prijatie nového legislatívneho návrhu zákona. V súlade so zákonom o Rizikovom fonde bude upravená Schéma štátnej pomoci na náhradu škôd spôsobených nepriaznivou poveternostnou udalosťou, ktorú možno prirovnáť k prírodnej katastrofe a Schéma štátnej pomoci na nápravu škôd spôsobených chorobami zvierat a na úhradu niektorých nákladov na eradikáciu chorôb zvierat formou dotácie.

7. Transpozícia práva EÚ

Uveďte, či v predkladanom návrhu právneho predpisu dochádza ku goldplatingu podľa tabuľky zhody.

☐ Áno

☒ Nie

Ak áno, uveďte, ktorých vplyvov podľa bodu 9 sa goldplating týka:

8. Preskúmanie účelnosti

Uveďte termín, kedy by malo dôjsť k preskúmaniu účinnosti a účelnosti predkladaného materiálu.

3 roky

Uveďte kritériá, na základe ktorých bude preskúmanie vykonané.

Kritériá budú určené na základe kompenzácie škôd.

* vyplniť iba v prípade, ak materiál nie je zahrnutý do Plánu práce vlády Slovenskej republiky alebo Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky.

** vyplniť iba v prípade, ak sa záverečné posúdenie vybraných vplyvov uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. jednotnej metodiky.

*** posudzovanie sa týka len zmien v I. a II. pilieri univerzálneho systému dôchodkového zabezpečenia s identifikovaným dopadom od 0,1 % HDP (vrátane) na dlhodobom horizonte.

9. Vybrané vplyvy materiálu

Vplyvy na rozpočet verejnej správy

z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu

☐ Pozitívne

☐ Žiadne

☒ Negatívne

☒ Áno

☐ Nie

☐ Čiastočne

v tom vplyvy na rozpočty obcí a vyšších územných celkov

z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu

☐ Pozitívne

☒ Žiadne

☐ Negatívne

☐ Áno

☐ Nie

☐ Čiastočne

Vplyv na dlhodobú udržateľnosť verejných financií v prípade vybraných opatrení ***

☐ Áno

☐ Nie

Vplyvy na podnikateľské prostredie

z toho vplyvy na MSP

☒ Pozitívne

☐ Žiadne

☒ Negatívne

☒ Pozitívne

☐ Žiadne

☒ Negatívne

Mechanizmus znižovania byrokracie

☐ Áno

☒ Nie

a nákladov sa uplatňuje:				
Sociálne vplyvy	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
Vplyvy na životné prostredie	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
Vplyvy na informatizáciu spoločnosti	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
Vplyvy na služby verejnej správy pre občana, z toho				
vplyvy služieb verejnej správy na občana	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
vplyvy na procesy služieb vo verejnej správe	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	
Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne	

10. Poznámky

V prípade potreby uveďte doplňujúce informácie k identifikovaným vplyvom a ich analýzam.

Ak predkladaný materiál má marginálny (zanedbateľný) vplyv na niektorú zo sledovaných oblastí v bode 9 a z tohto dôvodu je tento vplyv označený ako žiadny vplyv, uveďte skutočnosti vysvetľujúce, prečo je tento vplyv marginálny (zanedbateľný).

Informácie v tejto časti slúžia na zhrnutie vplyvov alebo aj na vyjadrenie sa k marginálnym vplyvom a nie ako náhrada za vypracovanie príslušných analýz vybraných vplyvov.

Ako je uvedené v Analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy, na zamestnanosť vo verejnej správe a financovanie návrhu, financovanie bude zabezpečené z dvoch hlavných zdrojov, zo štátneho rozpočtu (z kapitoly MPRV SR z prostriedkov účelovo určených na poskytnutie štátnej pomoci na príslušný rozpočtový rok vo výške 20 %, ktorý sa predpokladá v objeme 12 mil. eur) a ďalších finančných zdrojov (každoročných príspevkov právnických a fyzických osôb – poľnohospodárov, príjmov z úrokov, vratiek nepoužitých finančných prostriedkov alebo neoprávnene použitých finančných prostriedkov poskytnutých fondom a príspevkov od iných osôb). Odhad výšky ročných príspevkov poľnohospodárskych subjektov podnikajúcich v rastlinnej výrobe je na úrovni 618 503 eur (sadzba 1 euro/ha prepočítaná na tretinu výmery využitej obhospodarovanej pôdy). V ďalších rokoch je predpoklad nárastu členskej základne. Určená minimálna sadzba 1 euro/ha môže byť doplnená flexibilnou sadzbou. Výšku príjmov z úrokov, vratky nepoužitých finančných prostriedkov alebo neoprávnene použitých finančných prostriedkov a príspevky od iných osôb nekvantifikujeme.

Percentuálny výpočet výšky dotácie z aktuálneho rozpočtu kapitoly MPRV SR určil výšku 12 mil. eur, ktorá je uvedená ako predpokladaný objem dotácie z rozpočtu kapitoly MPRV SR. Absolútne vyjadrenie v jednotlivých rokoch bude realizované na základe reálneho rozpočtu kapitoly MPRV SR v tom-ktorom roku, vždy najviac do výšky 20 %. Percentuálny výpočet výšky dotácie z rozpočtu kapitoly MPRV SR môže spôsobiť vyšší negatívny vplyv ako je deklarovaný v analýze vplyvov, ale výpočty v analýze vplyvov vychádzajú z platného stavu k aprílu 2023, nakoľko iné informácie v súčasnosti nie sú k dispozícii.

Nakoľko materiál predstavuje návrh postupných krokov smerujúcich k zriadeniu Rizikového fondu, nie je v súčasnosti možné vykalkulovať prevádzkové náklady fondu, či celkové príjmy a výdavky. Takúto kalkuláciu je možné realizovať až v čase kreovania zákona o Rizikovom fonde.

Pri koncipovaní zákona o Rizikovom fonde bude zvažovaná možnosť spolufinancovania Rizikového fondu zo zdrojov EÚ počas nového programového obdobia (po roku 2027).

Zhodnotenie vplyvov na zamestnanosť vo verejnej správe a zhodnotenie sociálnych vplyvov bude predmetom nadväzujúceho legislatívneho návrhu, ktorým bude navrhovaný fond zriadený.

Ako je uvedené v Analýze vplyvov na podnikateľské prostredie zriadenie a činnosť Rizikového fondu vytvorí trvalý systém manažmentu rizík súvisiacich s podnikaním v poľnohospodárskej prvovýrobe, prostredníctvom ktorého bude možné podnikateľským subjektom - prispievateľom do fondu (v prípade rozsiahlych škôd na úrode alebo na zvieratách) poskytnúť pomoc na čiastočnú kompenzáciu strát a týmto spôsobom pozitívne ovplyvniť ich konkurencieschopnosť. Za negatívny vplyv na podnikateľské subjekty (členov fondu) v spojitosti s vytvorením fondu možno považovať zvýšenie nákladov v rámci ich podnikateľskej činnosti prostredníctvom odvádzania členských príspevkov do fondu. Členstvo v rizikovom fonde bude dobrovoľné, na základe prejavu vôle dotknutého subjektu.

Zriadenie Rizikového fondu podľa nášho názoru nemá vplyv na životné prostredie. Keďže náhrada škôd spôsobená klimatickými javmi, ktoré bude riešiť Rizikový fond, len čiastočne eliminuje stratu príjmu poľnohospodárskeho subjektu, nebude to mať žiaden vplyv na životné prostredie. Táto pomoc nezaväzuje poľnohospodára k žiadnej následnej aktivite, preto môžeme len predpokladať, že sa týmto spôsobom zastabilizuje počet subjektov hospodáriacich na pôde.

„Plánovaný štátny fond bude riadnym subjektom verejnej správy, z čoho mu budú vyplývať povinnosti v súvislosti s rozpočtovaním výšky príjmov ako aj výdavkov v jednotlivých rokoch, ktoré budú aj v nadväznosti na limit verejných výdavkov, záväzný. Negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy bude každoročne zabezpečený v rámci schválených limitov kapitoly MPRV SR bez dodatočných požiadaviek na rozpočet verejnej správy.“

V rámci MPK sa ujasnila forma RF, ktorý by mal byť navrhnutý podľa vzoru fondu na podporu športu t.j. ako verejnoprávna inštitúcia zriadená na základe samostatného zákona s možnosťou kumulácie zdrojov, nie ako štátny fond.

11. Kontakt na spracovateľa

Uveďte údaje na kontaktnú osobu, ktorú je možné kontaktovať v súvislosti s posúdením vybraných vplyvov.

Ing. Beáta Izakovičová

Odbor agropotravinárskeho trhu a analýz

Sekcia stratégií, analýz a prierezových činností

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR,

mail: beata.izakovicova@land.gov.sk, tel.: +421 2 59 266 459

12. Zdroje

Uveďte zdroje (štatistiky, prieskumy, spoluprácu s odborníkmi a iné), z ktorých ste pri príprave materiálu a vypracovávaní doložky, analýz vplyvov vychádzali. V prípade nedostupnosti potrebných dát pre spracovanie relevantných analýz vybraných vplyvov, uveďte danú skutočnosť.

Monitorovacia správa o poskytnutej štátnej a minimálnej pomoci v rezorte pôdohospodárstva a rozvoja vidieka v rokoch 2011 a 2019; MPRV SR

Správa Slovenského hydrometeorologického ústavu, ktorá pojednávala o zhodnotení atmosférických zrážok a sucha na Slovensku za obdobie 1. 5. – 31. 8. 2022;

Správa o poľnohospodárstve a potravinárstve v Slovenskej republike za rok 2021 (Zelená správa) – údaje za vzorku poľnohospodárskych subjektov zapojených do rezortného zisťovania Informačné listy MPRV SR;

OECD databáza;

BOHÁČIKOVÁ, A. - BENCOVÁ, T. - TÓTH, M. 2021: Vplyv Spoločnej poľnohospodárskej politiky na zmierňovanie rizika v poľnohospodárstve SR. Vydanie: prvé. Forma vydania: elektronická publikácia – online. Vydavateľ: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre. ISBN 978-80-552-2313-1. DOI: <https://doi.org/10.15414/2021.9788055223131> ;

Vízia spoločných postupov pri budovaní moderného pôdohospodárstva v horizonte roku 2035; Strategický plán SPP 2023-2027

13. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov z PPK č. 066/2023

(v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 8.1 Jednotnej metodiky)

☐ Súhlasné

☐ Súhlasné s návrhom na dopracovanie

☒ Nesúhlasné

Uveďte pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením:

II. Pripomienky a návrhy zmien: Komisia uplatňuje k materiálu nasledovné pripomienky a odporúčania:

K doložke vybraných vplyvov

V Doložke vybraných vplyvov v časti 6. Vykonávacie predpisy žiada Komisia doplniť, ktorých oblastí a vykonávacích predpisov sa zmena dotkne.

Vyjadrenie predkladateľa: Doplnené: Legislatívny návrh (zákon), ktorým bude navrhovaný fond zriadený. V súlade so zákonom o Rizikovom fonde bude upravená Schéma štátnej pomoci na náhradu škôd spôsobených nepriaznivou poveternostnou udalosťou, ktorú možno prirovnáť k prírodnej katastrofe a Schéma štátnej pomoci na nápravu škôd spôsobených chorobami zvierat a na úhradu niektorých nákladov na eradikáciu chorôb zvierat formou dotácie.

Komisia odporúča predkladateľovi vyznačiť aj pozitívno-negatívny vplyv na podnikateľské prostredie v riadku „z toho vplyvy na MSP“

Odôvodnenie: Oprávnenými prispievateľmi a príjemcami nemusia byť len veľké podniky.

Vyjadrenie predkladateľa: Doplnený vplyv na MSP: Oprávnenými prispievateľmi a príjemcami budú aktívni poľnohospodári t. j. podnikatelia, ktorých predmetom podnikania, predmetom činnosti alebo druhom činnosti

zapísanej v obchodnom registri alebo v inej obdobnej evidencii je poľnohospodárska činnosť a ďalšie činnosti súvisiace s prevádzkovaním poľnohospodárskeho podniku, tzn. pre členov fondu budú platiť rovnaké podmienky, bez ohľadu na veľkosť podnikateľského subjektu - oprávnenými prispievateľmi a príjemcami môžu byť veľké podniky a taktiež MSP.

K vplyvom na rozpočet verejnej správy

Cieľom materiálu je najmä vytvorenie cestovnej mapy na prijatie zákona, ktorým bude zriadený Rizikový fond. Tento fond bude slúžiť na elimináciu nepoistiteľných rizík v poľnohospodárstve. Financovanie zdrojov bude zabezpečené z 2 hlavných zdrojov a to zo zdrojov štátneho rozpočtu (kapitola MPRV SR v každoročne v sume 12 mil. eur, čo predstavuje 20 % prostriedkov určených na poskytnutie štátnej pomoci a národných podpôr) a ďalších finančných zdrojov (každoročné príspevky fyzických a právnických osôb, príjmy z úrokov, vratky nepoužitých finančných prostriedkov alebo neoprávnene použitých finančných prostriedkov, administratívne poplatky, dary a príspevky od iných osôb). Z materiálu vyplýva, že vypracovanie a následne schválenie zákona o Rizikovom fonde bude v termíne do 31.10.2023. V doložke vybraných vplyvov je označený negatívny, rozpočtovo zabezpečený vplyv. Z analýzy vplyvov vyplýva vplyv v sume 12 mil. eur každoročne od roku 2024, ktorý je krytý z kapitoly MPRV SR.

Komisia upozorňuje, že predkladateľ uvádza, že objem dotácie z rozpočtu kapitoly MPRV SR je stanovený vo výške 20% z prostriedkov určených na poskytnutie štátnej pomoci a národných podpôr, ale výpočet vychádza z celkovej sumy prostriedkov 60 mil. eur, čo predstavuje len výšku prostriedkov alokovaných v schválenom rozpočte na roky 2023 až 2025 na prvku štátnej pomoci. Na národné podpory sú alokované prostriedky v sume 9,27 mil. eur. Uvedené žiada Komisia upraviť.

Vyjadrenie predkladateľa: V materiáli aj doložke bola upravená definícia príspevku zo štátneho rozpočtu – 60 mil. € zahŕňa len schémy štátnej pomoci.

Taktiež Komisia upozorňuje na prebiehajúci proces posudzovania žiadosti kapitoly MPRV SR o zvýšenie limitu prostriedkov na štátnu pomoc vo výške 30 mil. eur na podporu poľnohospodárskej prvovýroby, rybolovu a akvakultúry v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine. Ako aj na fakt, že výška štátnej pomoci je pri návrhu rozpočtu plne v kompetencii MPRV SR a nie je fixná. Na základe uvedeného má MF SR za to, že percentuálny výpočet výšky dotácie z rozpočtu kapitoly MPRV SR môže spôsobiť vyšší negatívny vplyv ako je deklarovaný v analýze vplyvov.

Vyjadrenie predkladateľa: Percentuálny výpočet výšky dotácie z aktuálneho rozpočtu kapitoly MPRV SR určil výšku 12 mil. eur, ktorá je uvedená ako predpokladaný objem dotácie z rozpočtu kapitoly MPRV SR. Absolútne vyjadrenie v jednotlivých rokoch bude realizované na základe reálneho rozpočtu kapitoly MPRV SR v tom-ktorom roku, vždy najviac do výšky 20 %. Percentuálny výpočet výšky dotácie z rozpočtu kapitoly MPRV SR môže spôsobiť vyšší negatívny vplyv ako je deklarovaný v analýze vplyvov, ale výpočty v analýze vplyvov vychádzajú z platného stavu k aprílu 2023, nakoľko iné informácie v súčasnosti nie sú k dispozícii. Doplnené do doložky vybraných vplyvov, časti 10. Poznámky.

Ďalej Komisia žiada zdôvodniť výšku financovania zabezpečeného zo štátneho rozpočtu a uviesť predpokladanú výšku ďalších finančných zdrojov Rizikového fondu.

Odôvodnenie: V materiáli sa uvádza, že financovanie zo štátneho rozpočtu bude zabezpečené v objeme 12 mil. eur, čo predstavuje 20 % prostriedkov určených na poskytnutie štátnej pomoci a národných podpôr. Materiál neuvádza, na základe čoho bola výška financovania určená. V materiáli sa tiež neuvádza, aká je predpokladaná výška ďalších finančných zdrojov. V analýze vplyvov je vhodné zohľadniť každoročne rastúcu rizikovosť spôsobenú klimatickými zmenami ako aj v minulosti poskytnutú štátnu pomoc zameranú na náhradu škôd.

Vyjadrenie predkladateľa: Ak vychádzame zo skúseností z minulého roka, kedy poskytnutá štátna pomoc zameraná na náhradu škôd v dôsledku sucha si vyžiadala 41,7 mil. € pre 2367 subjektov, tak v priemere na 1 subjekt predstavuje pomoc 17600€. Predpokladajme, že do rizikového fondu sa zapojí zhruba 1/3 subjektov (na začiatku fungovania fondu), potom môžeme aproximovať potrebu finančných prostriedkov v objeme cca 13,9 mil. € ($2367 / 3 * 17600$). Preto bol navrhnutý objem ročného príspevku do Rizikového fondu vo výške 20% z objemu dotačných prostriedkov na schémy štátnej pomoci (čo predstavuje 12 mil. €).

Odhad výšky ročných príspevkov poľnohospodárskych subjektov podnikajúcich v rastlinnej výrobe je na úrovni 618 503 eur (platba 1 euro/ha na výmeru, ktorá predstavuje tretinu využívanej obhospodarovanej pôdy). Je predpoklad nárastu členskej základne v ďalších rokoch. Určená minimálna sadzba 1 euro/ha môže byť v budúcnosti doplnená flexibilnou sadzbou. Výšku príjmov z úrokov, vratky nepoužitých finančných prostriedkov alebo neoprávnene použitých finančných prostriedkov a príspevky od iných osôb nekvantifikujeme.

Medzi príjmami Rizikového fondu sú uvedené aj administratívne poplatky. Administratívne poplatky sú však príjmom kapitoly Všeobecná pokladničná správa a nepatria subjektu, ktorý ich vyberá. Na základe uvedeného žiada Komisia zaradenie administratívnych poplatkov medzi príjmy fondu vysvetliť, resp. ich vypustiť.

Vyjadrenie predkladateľa: Administratívne poplatky ako príjmy fondu boli vypustené.

Taktiež Komisia žiada zväziť možnosť spolufinancovania zdrojov Rizikového fondu zo zdrojov EÚ.

Odôvodnenie: V materiáli sa uvádza, že financovanie fondu bude zabezpečené z dvoch hlavných zdrojov a to zo štátneho rozpočtu a ďalších finančných zdrojov (každoročných príspevkov právnických a fyzických osôb – poľnohospodárov, príjmy z úrokov, vratky nepoužitých finančných prostriedkov alebo neoprávnené použitých finančných prostriedkov poskytnutých fondom, administratívne poplatky, dary a príspevky od iných osôb). V rámci prípravy Strategického plánu pre nové programové obdobie Spoločnej poľnohospodárskej politiky žiada Komisia zväziť aj možnosť zabezpečenia dodatočných zdrojov Rizikového fondu zo zdrojov EÚ.

Vyjadrenie predkladateľa: Neuvažujeme so zapojením zdrojov z EÚ, nakoľko Strategický plán SPP 2023-2027 bol schválený a nie je možné v ňom robiť zásadné zmeny. Okrem uvedeného Strategický plán rieši preplatenie poistného zaplateného komerčnej poisťovni poľnohospodárskymi subjektami v plánovanej výške 8 mil. € na 4 roky. Podľa nariadenia EK je v súčasnosti možné poskytnúť maximálnu intenzitu pomoci (t.j. 80% z oprávnených nákladov, pričom v oblastiach s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami sa intenzita môže zvýšiť na 90%) iba subjektom, ktoré majú aspoň polovicu svojej produkcie komerčne poistenú na štatisticky najpravdepodobnejšie riziká, ostatným sa musí pomoc na polovicu krátiť. Týmto prístupom sa motivujú poľnohospodári k aktívnemu riadeniu rizík.

V tejto súvislosti je potrebné upozorniť na skutočnosť, že poisťovne neposkytujú komplexné poistenie na všetky riziká vymenované v materiáli. Poisťovne neponúkajú (okrem jednej) poistenie klimatického sucha, čo bolo hlavným dôvodom významných ekonomických škôd v r. 2022. Rozsah škôd bol viac ako 200 mil. EUR, pomoc v objeme 41,7 mil. EUR bola poskytnutá v rámci schémy štátnej pomoci, čím sa vyčerpana rozhodujúca časť zdrojov na rok 2022.

Podľa nákladov na poistenie rastlinnej výroby napr. v r. 2020 - cca 6,7 mil. EUR ročne bolo poistených cca 350 tis. ha p.p. Náklady na poistenie celkovej výmery p.p. v SR (1 800 000 ha p.p.) by zvýšili objem poistného na takmer 36 mil. EUR ročne, čo by znamenalo neakceptovateľné zvýšenie finančných nákladov pre poľnohospodárske subjekty.

Do materiálu bola doplnená možnosť príspevku do RF z európskych zdrojov v novom programovom období po roku 2027.

Komisia odporúča doplniť informáciu o dobrej praxi existujúcich rizikových fondov v zahraničí.

Odôvodnenie: Materiál čiastočne opisuje prax riadenia rizík v pôdohospodárstve v rámci krajín EÚ, neuvádza však príklady existujúcich rizikových fondov. Pri tvorbe Rizikového fondu na Slovensku odporúčame prebrať dobrú prax z obdobných existujúcich fondov v zahraničí.

Vyjadrenie predkladateľa: Z dostupnej literatúry sme zistili, že Rizikový fond v takej podobe, v akej ho navrhujeme, nefunguje zatiaľ v žiadnej krajine. Navrhovaný Rizikový fond môže zabezpečiť kumuláciu prostriedkov v dlhšom časovom období. Žiadny iný kumulovaný zdroj nie je možné pri súčasnom právnom a finančnom poriadku vytvárať a prevádzkovať ako fondové hospodárenie, ktoré je pre účel eliminácie nepredvídateľných rizík rozhodujúce. Kumulácia prostriedkov je základným predpokladom pre stabilizáciu odvetvia v prípade výrazných vplyvov počasia na rastlinnú výrobu, ale aj na živočíšnu výrobu. Amplitúdy škôd sa zvyšujú a skracujú a neakumulované prostriedky nedokážu obslúžiť ich vážne dopady.

Pri príprave Rizikového fondu odporúča Komisia zväziť zapojenie zahraničných expertov.

Odôvodnenie: Pri príprave Rizikového fondu odporúča Komisia zväziť konzultáciu so zahraničnými expertmi so skúsenosťami s prípravou obdobných nástrojov.

Vyjadrenie predkladateľa: Pri zriaďovaní Rizikového fondu neuvažujeme so zapojením zahraničných expertov, budeme vychádzať z legislatívnych možností v našej krajine.

Komisia upozorňuje, že plánovaný štátny fond bude riadnym subjektom verejnej správy, z čoho mu budú vyplývať povinnosti v súvislosti s rozpočtovaním výšky príjmov ako aj výdavkov v jednotlivých rokoch, ktoré budú aj v nadväznosti na limit verejných výdavkov, záväzné.

S predmetným materiálom bude možné súhlasiť len za podmienky, že negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy bude každoročne zabezpečený v rámci schválených limitov kapitoly MPRV SR bez dodatočných požiadaviek na rozpočet verejnej správy. Uvedené konštatovanie žiada Komisia doplniť do doložky vybraných vplyvov, časti 10. Poznámky.

Vyjadrenie predkladateľa: Konštatovanie bolo doplnené do doložky vybraných vplyvov, časti 10. Poznámky, avšak po objasnení právnej formy RF je irelevantné.

K sociálnym vplyvom

Komisia odporúča prehodnotiť sociálne vplyvy predloženého materiálu, vyznačiť ich v doložke vybraných vplyvov v bode 9., a vypracovať analýzu sociálnych vplyvov s ich bližším zhodnotením.

Odôvodnenie: Predložený materiál predpokladá zriadenie právnickej osoby – Rizikového fondu. Komisia preto odporúča vyhodnotiť sociálne vplyvy predloženého materiálu vyplývajúce z titulu zriadenia uvádzanej právnickej osoby, a to predovšetkým v oblasti vplyvu na zamestnanosť z dôvodu vytvorenia nových pracovných miest. Sociálne vplyvy predloženého materiálu je potrebné korektne identifikovať v doložke vybraných vplyvov a taktiež ich bližšie zhodnotiť v analýze sociálnych vplyvov najmä v bode 4.4. V prípade, že zhodnotenie vplyvov na zamestnanosť vo verejnej správe a zhodnotenie sociálnych vplyvov bude predmetom nadväzujúceho legislatívneho návrhu, ktorým bude navrhovaný fond zriadený, je potrebné túto informáciu uviesť v doložke vybraných vplyvov v bode 10. Poznámky.

Vyjadrenie predkladateľa: V doložke vybraných vplyvov v bode 10. Poznámky je doplnená informácia, že zhodnotenie vplyvov na zamestnanosť vo verejnej správe a zhodnotenie sociálnych vplyvov bude predmetom nadväzujúceho legislatívneho návrhu, ktorým bude navrhovaný fond zriadený.

K vplyvom na životné prostredie

V Doložke vybraných vplyvov žiada Komisia vyznačiť pozitívne vplyvy na životné prostredie a vypracovať súvisiacu analýzu vplyvov.

Komisia nesúhlasí s tvrdením predkladateľa, že materiál nemá žiadne vplyvy na životné prostredie. Cieľom predkladaného materiálu je o.i. vytvorenie trvalého systému na manažment rizík veľkého rozsahu v poľnohospodárskej prvovýrobe, pomocou ktorého by boli odškodňovaní jednotliví podnikatelia so zreteľom na vytvorenie podmienok pre trvalo udržateľné poľnohospodárstvo. Zriadením rizikového fondu sa má upraviť a schváliť schéma štátnej pomoci na náhradu škôd spôsobených nepriaznivou poveternostnou udalosťou, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe. Je teda evidentné, že bude rizikový fond riešiť škody, ktoré sa týkajú životného prostredia. Komisia požaduje, aby bolo súčasťou Analýzy vplyvov na životné prostredie aj analytické zhodnotenie škôd veľkého rozsahu, ku ktorým prišlo v minulých rokoch a ich kvantifikácia. Informácie ako je riziko sucha od SHMÚ nepovažuje Komisia za presné hodnotenie škôd veľkého rizika. Táto časť neobsahuje napr. informáciu o odlišných plodinách pestovaných v jednotlivých okresoch a ich citlivosť na suchu alebo napr. informácie o dostupnosti zavlažovacích systémov.

Vyjadrenie predkladateľa: Podstatou zriadenia fondu je ekonomická stabilizácia subjektov postihnutých buď nepriaznivou poveternostnou udalosťou alebo chorobami zvierat (v súlade s vymenovanými rizikami v materiáli). Náhrada škôd zo zdrojov rizikového fondu bude čiastočne kompenzovať stratu príjmu (z produkcie) poľnohospodárskeho subjektu. Vyplatenie kompenzácie z rizikového fondu nebude podmienené následnými aktivitami dotknutého poľnohospodárskeho subjektu vo vzťahu k eliminácii škôd na životnom prostredí spôsobených prírodnou katastrofou, z tohto dôvodu nepredpokladáme vplyvy predkladaného materiálu na životné prostredie.

14. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov zo záverečného posúdenia č.
(v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. Jednotnej metodiky)

☐ Súhlasné

☐ Súhlasné s návrhom na dopracovanie

☐ Nesúhlasné

Uved'te pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením: